

Schuldeiser in faillissement

Praktische gids over uw rechten als
schuldeiser in een faillissement

Mr. Frederic Leleux

INHOUD

VOORWOORD	2
AANGIFTE VAN SCHULDVORDERING	3
BTW EN INKOMSTENBELASTINGEN	5
RECHTEN VAN DE SEPARATISTEN	6
OPVOLGING VAN HET FAILLISEMENTSDOSSIER	7
AANSTUREN VAN DE CURATOR	9
AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURDERS EN AANDEELHOUDERS	10
DE VERGADERING VAN SCHULDEISERS	14
HET DERDENVERZET	15
VERZET TEGEN DE KWIJTSCHELDING	15
VERVANGING VAN DE CURATOR	16
AANSPRAKELIJKHEID VAN DE CURATOR	17
BEROEPSVERBOD	18
STRAFKLACHT	18
BESLUIT	18

1. Voorwoord

Tenzij u steevast boter bij de vis vraagt, is de kans reëel dat u als B2B-ondernemer wel eens geconfronteerd wordt met het faillissement van een debiteur. Dikwijls gaat het vernemen van dat nieuws gepaard met een welgemeende zucht, de indiening van een schuldvordering - als men daar al de moeite voor neemt – en het stalken van de curator in de hoop een fiscaal attest te bekomen om vervolgens vast te stellen dat de curator in vele gevallen zelfs niet heeft geantwoord.

In dit e-book wil ik erop wijzen dat er meer mogelijkheden zijn dan dat om uw rechten op te volgen. De bedoeling is niet zozeer om een juridisch discours neer te zetten. Ik betracht ook geen volledigheid, aangezien men over het faillissementsrecht gemakkelijk een heel naslagwerk kan schrijven. Ik wil vooral enkele praktische *tips and tricks* meegeven op maat van de ondernemer, bondig en toepasbaar.

Mr. Frederic Leleux

*Advocaat-vennoot bij Flex Business Attorneys
Master of business law - curator*

2. Aangifte van schuldvordering

Het minimum wat van u als schuldeiser verwacht wordt, is dat u een aangifte indient van uw schuldvordering. Enkel zo kan er in de afhandeling van het faillissement rekening gehouden worden met uw vordering. In principe dient dit te gebeuren binnen de termijn voorzien in het faillissementsvonnis, doorgaans 30 dagen na het faillissement, maar meestal is het geen probleem als dit later gebeurt. Een echte vervaltermijn is er maar één jaar na faillietverklaring. Normaal gezien krijgt u als vermoedelijke schuldeiser een brief van de curator om u te verwittigen, maar de curator kan maar de lijst aanschrijven die hij van de gefailleerde ontvangt en het is een understatement om te zeggen dat dit niet altijd een correcte en recente lijst is. Het verdient dus wel aanbeveling bij het overlopen van uw openstaande debiteuren te controleren op een faillissement via de website van de [KBO Public Search](#) of gebruik te maken van een betalende dienst.

Een aangifte indienen is gratis en u kan het zelf online doen via www.regsol.be. Daar maakt u een account aan en vervolgens zoekt u het faillissement op waarin u een vordering wil indienen. Om spellingsfouten te vermijden lukt dat het gemakkelijkst door enkel het ondernemingsnummer in te vullen (formaat XXXX.XXX.XXX). Faillissementen zonder ondernemingsnummer zoals vennoten van een VOF of Comm. V. zal u via de naam moeten opzoeken.

Eens u het faillissement gevonden hebt, klikt u op de naam en vervolgens op de button 'schuldvordering indienen als schuldeiser'. U geeft dan uiteraard uw contact- en bankgegevens in en de samenstelling van de bedragen.

Indien de eindafrekening nog niet definitief op te maken is (bijvoorbeeld bij een schadegeval), kan u aanvinken dat het bedrag (eventueel € 1,00) provisioneel is. U kan dit dan later nog wijzigen naar een definitief bedrag.

Als uw vordering bevoorrecht is - wat enkel het geval is als dat wettelijk zo voorzien is - dan moet u dit zeker aangeven, zoniet kan de curator immers uw vordering behandelen als niet-bevoorrecht. In de drop-down lijst worden reeds de meest courante voorrechten weergegeven, waarbij u het voorrecht kan aanvinken. Doe dat niet lichtzinnig, aangezien de curator dan uw vordering bij de rechtbank kan betwisten. Als het gaat om een voorrecht op bepaalde goederen - wat het geval zal zijn bij voorrechten die onder art. 20 van de Hypotheekwet vallen – vermeld dan onder ‘zadel’ over welk goed het gaat. Indien u bijvoorbeeld werken uitgevoerd hebt aan een voertuig, vermeld dan de gegevens van dit voertuig, gezien het voorrecht enkel daarop betrekking zal hebben. Let op bij verkoop van goederen: een eigendomsvoorbehoud is op zich geen voorrecht (lees [hoofdstuk 5 ‘Rechten van de separatisten’](#)).

Het is ook van belang de nuttige bewijsstukken toe te voegen aan de aangifte, zodat de curator de ingediende vordering kan controleren en beoordelen.

Eens uw vordering is ingediend, kan u deze terugvinden en opvolgen via de button “mijn schuldvorderingen” en zal u een e-mail ontvangen wanneer er bepaalde stukken in het faillissementsdossier worden neergelegd.

3. BTW en inkomstenbelastingen

De loutere faillietverklaring volstaat om de afgedragen BTW op uw verkoopfacturen te recupereren via uw volgende BTW aangifte. Daarvoor is geen fiscaal attest van de curator vereist, maar u moet in theorie wel een ‘verbeterend stuk’ (creditnota) uitreiken, al gebeurt dat in de praktijk niet en eist de fiscus het ook niet. Dit zou trouwens ook verwarring kunnen geven in de inkomstenbelastingen aangezien daar de aftrek niet automatisch toegekend wordt bij faillietverklaring. Vergeet niet dat u wel de BTW terug moet aangeven en aan de Staat betalen indien u toch een (gedeeltelijke) betaling vanuit het faillissement zou ontvangen. De fiscus ontvangt vanwege de curator de lijst van uitbetaalde bedragen (‘dividenden’) en weet dus hoeveel u ontvangen heeft. De verjaringstermijn om de BTW te recupereren verstrijkt in het 3e kalenderjaar na de faillietverklaring. Wacht dus niet op de afhandeling van het faillissement om de BTW-teruggave te vragen.

Inzake vennootschapsbelastingen dient u - los van de mogelijkheid om een waardevermindering te boeken op uw dubieuze debiteur – te bewijzen dat de vordering definitief verloren is om deze definitief af te boeken. Een attest van de curator dat de vordering uit het faillissement niet kan voldaan worden, is goed, maar ook andere bewijselementen kunnen hiervoor aangewend worden (zie [Hoofdstuk 5 ‘Opvolging van het faillissementsdossier’](#)).

4. Rechten van de separatisten

Wat vele schuldeisers niet weten is dat zij - voor zover ze genieten van een voorrecht op bepaalde roerende goederen, zoals bijvoorbeeld de verhuurder op de goederen die het verhuurde pand stofferen, de onbetaalde verkoper op het goed dat hij verkocht heeft of de garagist op het voertuig dat hij hersteld heeft - *in principe* slechts tijdelijk gehinderd zijn door het faillissement. Nadat de curator het eerste PV van nazicht van schuldvorderingen heeft neergelegd – die datum is in het vonnis van faillissement bepaald en meestal ongeveer 1 à 2 maanden na de faillietverklaring – kunnen deze bevoorrechte schuldeisers in principe overgaan tot gedwongen verkoop op uitvoerend beslag door een gerechtsdeurwaarder.

‘In principe’, aangezien de wet toelaat dat de curator aan de rechtbank vraagt om de uitvoering te schorsen zodat hij zelf de goederen zou kunnen ten gelde maken. Er is geen reden om aan te nemen dat een verkoop door een gerechtsdeurwaarder op beslag meer zou opleveren dan een verkoop door de curator – integendeel – zodat de kans groot is dat de rechtbank dit zou toestaan. In de praktijk wordt ook weinig gebruik gemaakt van deze mogelijkheid en laten de bevoorrechte schuldeisers doorgaans de curator de verkoop afhandelen.

Verkopers van onbetaalde roerende goederen, die ingevolge de afgesloten overeenkomst (bv. aanvaarde algemene voorwaarden) beschikken over een eigendomsvoorbehoud, kunnen het verkochte goed in natura terugeisen uit het faillissement. Op straffe van verval moeten zij deze eis instellen voordat de curator het eerste PV van nazicht van schuldvorderingen heeft neergelegd. Het volstaat dat men de curator aanschrijft en de revindicatie (terugvordering) expliciet vraagt. Ook een vermelding in de aangifte van schuldvordering zou volgens bepaalde rechtspraak volstaan, maar het is toch aan te bevelen de curator apart aan te schrijven.

5. Opvolging van het faillissementsdossier

Nadat schuldeisers hun vordering hebben ingediend, blijven zij vaak passief en beperken zij er zich dikwijls toe af en toe de curator aan te schrijven met de vraag naar de stand van zaken en/of een fiscaal attest. Gezien curatoren geconfronteerd worden met een veelvoud aan schuldeisers en meestal ook verschillende tegelijk lopende faillissementen, antwoorden vele curatoren soms niet op dergelijke verzoeken. Het is ook niet altijd wijs voor een curator om al te vlot tijdens de afwikkeling van het faillissement een fiscaal attest af te leveren om het verlies van de vordering te bevestigen aan de schuldeiser. Wat als de gegevens waarop de curator zich baseert achteraf niet correct blijken te zijn? De verdeling wordt pas definitief nadat de curator zijn globale rangregeling heeft opgemaakt en deze werd goedgekeurd door de vergadering van schuldeisers. Bovendien kan het zijn dat er in de loop van het faillissement toch nog actief opduikt waarvan de curator eerst niet op de hoogte was. Wie is er dan verantwoordelijk wanneer de schuldeiser is voortgegaan op de informatie van de curator, die foutief blijkt te zijn...? M.i. dienen curatoren zich terughoudend op te stellen bij het attesteren van verlies van de vordering zolang het faillissement loopt en dit beperken tot gevallen waar de zekerheid er is dat alle parameters gekend zijn.

De schuldeiser kan zich zelf vergewissen van de toestand van het faillissement en van het lot van zijn vordering door de website Regsol te consulteren. Daar vindt men op de tijdlijn de diverse procedurestukken die door de curator worden neergelegd. In het proces-verbaal van inventaris kan men nagaan welk actief er door de curator werd aangetroffen in het faillissement. Dat is uiteindelijk hetgeen zal kunnen worden ten gelde gemaakt om te verdelen onder de schuldeisers.

In het proces-verbaal van verificatie kan men nagaan of de ingediende vordering werd aanvaard of voorlopig aangehouden. Indien ze door de curator betwist werd, ontvangt de schuldeiser immers een oproeping om de betwisting voor de rechtbank te behandelen. Aan de hand van dit PV van verificatie kan de schuldeiser ook nagaan hoeveel andere schuldeisers er zijn en welke voorrechten zij hebben. Schuldeisers kunnen trouwens binnen de maand na elk PV van verificatie van schuldvorderingen bij de rechtbank verzet aantekenen tegen de aanvaarding van een vordering door de curator. Dat kan bijvoorbeeld van belang zijn wanneer een vordering door de curator wordt aanvaard met een concurrerend voorrecht op een bepaald waardevol goed.

Jaarlijks legt de curator ook een verslag neer over de toestand van het faillissement, dat onder meer de ontvangsten beschrijft, alsook de stand van zaken met betrekking tot de inning van de schuldvorderingen, de lopende gerechtelijke procedures, de uitgaven, de activa die nog moeten worden vereffend, de stand van de betwistingen van de ingediende schuldvorderingen en een actualisering van de inventaris van bij aanvang van het faillissement.

De inzage van voormelde documenten laat de schuldeiser toe zich een beeld te vormen van het faillissement en de kansen dat hij een betaling zal kunnen ontvangen zelf in te schatten, zodat hij desgevallend een passende waardevermindering op de vordering kan opnemen, hetzij de vordering definitief afboeken in zijn jaarrekening (zie [Hoofdstuk 3 'BTW en inkomstenbelastingen'](#)).

6. Aansturen van de curator

Daar waar het stalken van de curator met de vraag naar de stand van zaken of een fiscaal attest zoals beschreven in [hoofdstuk 5 'Opvolging van het faillissementsdossier'](#) geen goed idee is, is het wel degelijk nuttig de curator alle nuttige informatie over te maken, zodat hij zijn opdracht goed kan uitvoeren. Het is goed mogelijk dat u als schuldeiser van de vennootschap informatie hebt, die de curator niet heeft vernomen van de gefailleerde zelf en die nuttig kan zijn, bijvoorbeeld ter beoordeling van de mogelijkheid om een aansprakelijkheidsvordering tegen de bestuurders in te stellen (zie [hoofdstuk 7 'Aansprakelijkheid van bestuurders en aandeelhouders'](#)). Of misschien kent u de sector goed en kan u de curator wel nuttige tips aanbrenge om minder courante activa aan de beste prijs te kunnen realiseren.

Het is uiteraard niet zo dat de curator gevolg *moet* geven aan de verzoeken die u hem overmaakt. Hij zal steeds zelf de afweging overmaken en de keuze nemen die in het belang van de boedel is. Maar de curator is ook niet vogelvrij. Op de vergadering van schuldeisers zal hij verantwoording dienen af te leggen over zijn beheer (zie [hoofdstuk 8 'De vergadering van schuldeisers'](#)).

7. Aansprakelijkheid van bestuurders en aandeelhouders

Het faillissement van een vennootschap voorspelt meestal niet veel goeds over de solvabiliteit van het bedrijf – hoewel de toestand van faillissement een pure liquiditeitsproblematiek is. Zeker als gewone schuldeiser is de kans op het ontvangen van een betaling klein, laat staan de kans om volledig betaald te worden. In zeer vele gevallen worden immers eerst bevoorrechte vorderingen betaald, zoals een bank met pand op de handelszaak of een hypotheek, de verhuurder, de werknemers, de RSZ, de fiscus, ... Pas wanneer deze bevoorrechte vorderingen voldaan zijn, komen de gewone, niet-bevoorrechte schuldeisers aan bod en de opbrengst van de activa van de vennootschap is daartoe dikwijls ontoereikend.

Schuldeisers voelen zich soms verontwaardigd wanneer zij in de kou blijven staan en kijken dan in de richting van de personen achter de vennootschap: de aandeelhouders en – vooral - de bestuurders. De vennootschapswetgeving voorziet diverse gronden waarop oprichters, bestuurders en zelfs derden kunnen veroordeeld worden. De gemene deler is dat al deze gronden min of meer verbonden zijn aan een foutieve gedraging. Immers gaat het faillissementsrecht uit van een tabula rasa en het herbeginnen met een schone lei voor de ondernemers die wel zorgvuldig zijn opgetreden maar toch geconfronteerd werden met tegenslagen die tot het faillissement hebben geleid.

Het zou te ver leiden in dit kader om een uitgebreid exposé te schrijven over de mogelijke aansprakelijkheden, zodat enkel een korte uitleg bij enkele meest voorkomende gronden wordt weergegeven:

A) Oprichtersaansprakelijkheid

Bij de oprichting van een BV, NV of CV dienen de oprichters een financieel plan op te stellen en neer te leggen bij de notaris. De wet vraagt immers aan de oprichters om goed na te denken over de financiële middelen die de vennootschap nodig zal hebben om haar activiteiten te ontplooiën. Indien er binnen de 3 jaar na de oprichting een faillissement volgt en het financieel plan kennelijk ontoereikende financiële middelen voorzag om de vennootschap minstens 2 jaar haar activiteiten te laten uitoefenen, dan kunnen de oprichters aansprakelijk worden gesteld voor de schulden van de vennootschap. Dit is echter een vordering die enkel door de curator kan ingesteld worden en niet door een individuele schuldeiser. U kan als schuldeiser ook het financieel plan niet bekomen, maar kan wel uw visie hierover aan de curator kenbaar maken, met de suggestie om het financieel plan op te vragen en de beoordeling te maken. U zal de curator hierover ook kunnen aanspreken op de vergadering van schuldeisers indien u geen gehoor vindt.

B) Aansprakelijkheid van de vennoten

Vennoten die niet genieten van de beperkte aansprakelijkheid van hun vennootschap, zijnde vennoten van een VOF en de beherende vennoten van een Comm. V., zijn steeds hoofdelijk aansprakelijk met de vennootschap. Indien de vennootschap dus niet (kan) betalen, zullen zij zelf gehouden zijn de schulden te betalen. Ook hier is het echter belangrijk om te weten dat indien de vennootschap failliet werd verklaard, enkel de curator de vennoten kan aanspreken om de schulden te betalen. Indien de vennoten ook persoonlijk failliet werden verklaard, doet u er goed aan om uw vordering zowel in het faillissement van de vennootschap, als in de persoonlijke faillissementen van de vennoten aan te geven in Regsol.

C) Aansprakelijkheid van bestuurders

Bestuurders hebben van de algemene vergadering van aandeelhouders een mandaat gekregen om de vennootschap te leiden. Zij moeten dat mandaat, zoals elke lastgeving, zorgvuldig uitvoeren. Indien zij onzorgvuldig handelen, zijn zij tegenover de vennootschap verantwoordelijk. De curator vertegenwoordigt de failliete vennootschap en kan de *actio mandati*, de vordering van de vennootschap tegen haar mandatarissen, instellen. Op deze basis kunnen de bestuurders veroordeeld worden tot een schadevergoeding.

De onzorgvuldigheid van de bestuurder bij de uitoefening van zijn mandaat, kan echter ook een fout ten aanzien van derden uitmaken. Dat is het geval wanneer hij een “algemene zorgvuldigheidsnorm” heeft overschreden. Schendingen van de vennootschapswetgeving of het plegen van misdrijven zijn hier manifeste voorbeelden van. Ook hier kan de curator optreden namens de massa van schuldeisers gezamenlijk. Maar ook de schuldeiser zelf zou een vordering kunnen instellen indien hij door het handelen van de bestuurders is geschaad. Van belang is wel dat enkel de curator kan optreden voor de zgn. collectieve schade, dit is schade die de schuldeisers gezamenlijk treft. Pas wanneer een schuldeiser een individuele, eigen schade kan aantonen, kan hij zelf een procedure instellen. Het loutere feit dat de schuldeiser geen betaling ontvangt, maakt het nog geen individuele schade. Een voorbeeld van individuele schade kan zijn wanneer er nog geleverd werd op grond van listigheden van de bestuurder, daar waar de leverancier dat niet meer zou gedaan hebben moest de bestuurder hem geen rad voor de ogen gedraaid hebben.

Er bestaat nog een specifieke aansprakelijkheidsgrond op basis van *een kennelijk grove fout die tot het faillissement heeft bijgedragen*. Het voordeel van deze bepaling is dat er geen 'schade' moet aangetoond worden. Het is voldoende dat er aangetoond wordt dat er een kennelijk grove fout is gebeurd en dat deze heeft bijgedragen tot het faillissement zoals het zich concreet voordoet. Louter op basis daarvan kan de rechtbank de bestuurders veroordelen tot het geheel of een deel van de schulden. Belangrijk om weten is wel dat deze bepaling niet geldt voor kleine vennootschappen, die de wettelijke minimumdrempels qua omzet of balanstotaal niet halen. Deze vordering kan ook door een schuldeiser worden ingesteld, maar enkel indien hij de curator heeft aangemaand om dat te doen en deze daaraan binnen de maand geen gevolg heeft gegeven.

Daarnaast voorziet de wetgever nog een aansprakelijkheid wegens *wrongful trading*: het foutief verderzetten van een reddeloze onderneming terwijl de bestuurders wisten of behoorden te weten dat de onderneming niet meer te redden viel. Deze vordering kan enkel door de curator zelf ingesteld worden.

8. De vergadering van schuldeisers

Het (enige) ogenblik waarop de curator ten aanzien van de schuldeisers verantwoording dient af te leggen, betreft de vergadering van schuldeisers. Deze vindt plaats op het einde van het faillissement, vooraleer de rangregeling van de curator wordt goedgekeurd en de betalingen aan de schuldeisers uitgevoerd worden. Behalve indien het gaat om het faillissement van een lege doos, dat afgesloten wordt bij gebrek aan actief. Schuldeisers kunnen echter ook aan de rechter-commissaris vragen om tussentijds al een vergadering van schuldeisers bijeen te roepen als daar grond voor is. De rechter-commissaris is zelfs verplicht dit te doen wanneer de verzoekende schuldeisers samen minstens een derde van de totale schulden vertegenwoordigen.

De curator nodigt alle schuldeisers uit op deze vergadering en bezorgt hen vooraf een vereenvoudigde versie van zijn afrekeningsverslag. Op de vergadering legt de curator verantwoording af over het actief dat hij heeft verzilverd en de wijze waarop hij voorstelt om dit onder de schuldeisers te verdelen, uiteraard rekening houdende met de wettelijke voorrechten.

Schuldeisers die niet akkoord gaan met de rekening van de curator, kunnen op deze vergadering betwisting uiten, waarna deze aan de rechtbank zal worden voorgelegd ter beoordeling. Het verdient wel de voorkeur om de curator op voorhand in te lichten van de betwisting, omdat dit zo misschien al kan uitgeklaard worden tegen de vergadering. Een schuldeiser kan m.i. op deze vergadering ook aankaarten dat niet al het actief gerealiseerd is, bijvoorbeeld omdat hij meent dat er redenen zijn om een aansprakelijkheidsvordering in te stellen. Schuldeisers die geen opmerkingen hebben ten aanzien van de rekening van de curator, kunnen zich de moeite besparen om aanwezig te zijn op de vergadering. Zij zullen daardoor geen rechten verliezen.

9. Het derdenverzet

Zeker voor natuurlijke personen zijn er voordelen aan het regime van faillissement. Voor zover zij geen kennelijk grove fouten hebben begaan, zullen zij immers hun restschulden kwijtgescholden worden. Het valt voor dat personen het faillissement aanvragen en de rechtbank dat op basis van de aangeleverde informatie toekent, terwijl ze eigenlijk niet in de voorwaarden zijn om failliet verklaard te worden. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er eigenlijk geen achterstallige schulden zijn maar men onder een contract uit wil komen of wanneer men niet voldoet aan de definitie van ondernemer.

U kan als belanghebbende schuldeiser derdenverzet aantekenen tegen het faillissement, binnen de 15 dagen na de publicatie, waardoor de zaak terug bij de rechtbank komt ter beoordeling. Indien de gefailleerde niet voldoet aan de voorwaarden, zal het faillissement worden ingetrokken en kan er van kwijtschelding geen sprake zijn.

10. Verzet tegen de kwijtschelding

Een natuurlijke persoon (eenmanszaak of vennoot) die persoonlijk failliet wordt verklaard, kan kwijtschelding bekomen van zijn schulden. Wanneer niemand verzet aantekent tegen de kwijtschelding, wordt deze door de rechtbank zonder meer toegekend. Dat impliceert dan dat de gefailleerde niet meer voor zijn schulden van voor het faillissement kan worden aangesproken. Dat geldt ook voor privé schulden behalve onderhoudsbijdragen en schadevergoeding voor overlijden of lichamelijk letsel.

Wanneer de gefailleerde echter ‘kennelijk grove fouten’ heeft begaan die hebben bijgedragen tot het faillissement of onjuiste inlichtingen heeft verschaft aan de curator of de rechter-commissaris, dan kan de rechtbank deze kwijtschelding weigeren, doch enkel ingeval het Openbaar Ministerie, de curator of een schuldeiser verzet aantekent tegen de kwijtschelding. Als u als schuldeiser dus wil vermijden dat er kwijtschelding van schulden wordt toegekend, dient u best een verzoekschrift in waarin u de kennelijk grove fout inroept (en aantoont). Dat kan tijdens de loop van het faillissement of tot drie maanden na de publicatie van de kwijtschelding in het Belgisch Staatsblad, echter met een maximum van 3 jaar na de verjaringstermijn voor het indienen van een schuldvordering.

11. Vervanging van de curator

De wet voorziet de mogelijkheid dat “elke belanghebbende” bij de ondernemingsrechtbank een procedure kan aanvatten om de curator te laten vervangen. Het spreekt voor zich dat de rechtbank daarop slechts zal ingaan voor zover er ernstige en gegronde redenen voor zijn.

Een meer pragmatische aanpak en zeker een aan te raden voorafgaandelijke stap, is het contacteren van de rechter-commissaris die belast is met het toezicht op het beheer en de vereffening van het faillissement. Deze zal dan desgevallend de curator aan de tand voelen wanneer deze zijn mandaat niet uitvoert zoals het hoort.

12. Aansprakelijkheid van de curator

Als al deze mogelijkheden om als schuldeiser het verloop van het faillissement te sturen een slag in het water blijken en u als schuldeiser meent benadeeld te zijn op een wijze die niet meer herstelbaar is via de faillissementsprocedure op zich én dit het gevolg is van een fout van de curator, dan kan tegen hem een aansprakelijkheidsvordering worden ingesteld. Zo dienen curatoren bijvoorbeeld te zorgen voor de inning van de vorderingen van de gefailleerde tegen diens debiteuren. Handelt de curator daarin niet diligent en gaat er een vordering door verloren, bijvoorbeeld door verjaring, zou hij daarvoor aansprakelijk kunnen zijn. Een ander voorbeeld zou kunnen zijn dat de curator geen brandverzekering afsluit en de waarde van het onroerend goed daardoor verliest.

Het spreekt voor zich dat deze verregaande maatregel slechts op zijn plaats is wanneer geen andere remedie meer dienstig kan zijn om de situatie op te lossen en de schade aan de schuldeiser(s) te vermijden of te herstellen.

De curator is verplicht verzekerd voor zijn beroepsaansprakelijkheid.

13. Beroepsverbod

Indien u meent dat de gefailleerde natuurlijke persoon of de bestuurders van de gefailleerde vennootschap een 'kennelijk grove fout' hebben begaan die heeft bijgedragen tot het faillissement, dan kan u de Ondernemingsrechtbank vragen om hen een beroepsverbod op te leggen. De wet voorziet deze mogelijkheid voor een onbetaalde schuldeiser en voor het Openbaar Ministerie, maar tot voor kort niet voor de curator die toch best geplaatst is om de situatie in te schatten. Sedert de wetswijziging in 2023 kan nu ook de curator bij sluiting van het faillissement het beroepsverbod vorderen en ook wanneer de gefailleerde onjuiste inlichtingen heeft verschaft..

14. Strafklacht

Als u als schuldeiser schade hebt geleden ten gevolge van misdrijven door de gefailleerde, dan kan u een strafrechtelijke klacht indienen. Vaak voorkomende misdrijven in het kader van een faillissement zijn bijvoorbeeld laattijdige aangifte van faillissement, verduistering van activa, misbruik van vennootschapsgoederen, oplichting, misbruik van vertrouwen en dergelijke meer. Indien u de klacht indient bij politie of parket, dient u het onderzoek af te wachten. Door een strafklacht met burgerlijke partijstelling in te dienen bij de onderzoeksrechter, brengt u zelf een strafrechtelijke procedure op gang en heeft u ook meer inzagerechten. Een strafrechtelijke veroordeling kan er eventueel ook toe leiden dat een beroepsverbod wordt opgelegd.

Ook in dit kader geldt echter de premisse dat enkel de curator kan optreden voor collectieve schade en u dus als schuldeiser enkel individuele schade kan vorderen (zie hoger, blz. 12).

15. Besluit

Hoewel de faillissementsprocedure op het eerste zicht weinig transparantie biedt naar de schuldeisers toe, hoeft dat echter niet noodzakelijk zo te zijn. Zoals hierboven beschreven, hebben de schuldeisers eigenlijk wel heel wat mogelijkheden om zich van de toestand te vergewissen, alleen weten zij dat dikwijls onvoldoende of nemen zij zich niet de moeite om inzage te nemen in het faillissementsdossier.

Het faillissementsrecht is een specialisatie die door velen, zelfs juristen, onvoldoende gekend is. Onbegrip over de procedure of de juiste omvang van hun rechten, leidt soms bij schuldeisers tot een wrang gevoel. Het faillissementsrecht biedt echter heel wat waarborgen voor de rechten van de schuldeisers. De curator dient zelf waakzaam te zijn om de rechten van de schuldeisers te (doen) eerbiedigen, maar een goed geïnformeerd schuldeiser – of zijn advocaat met ervaring in de materie – kan door een goede opvolging deze rechten ten volle uitputten.

Over de auteur

Mr. Frederic Leleux
Advocaat – Managing Partner bij Flex Business Attorneys
Master of business law – curator

Frederic behaalde in 2004 met onderscheiding de titel van Licentiaat in de Rechten aan de Universiteit van Gent. Nadien volgde hij in 2007 nog een grondige opleiding vennootschapsrecht aan de Fiscale Hogeschool te Brussel, en in 2008 een opleiding tot Master in het Ondernemingsrecht (Master of Business Law) aan de Universiteit van Antwerpen. Daarnaast volgde hij in 2009 de opleiding Curator-Vereffenaar aan de Universiteiten van Leuven, Hasselt en Antwerpen. Hij wordt door de Ondernemingsrechtbank te Gent, afd. Dendermonde frequent aangesteld als curator.

Tussen 2004 en 2012 was hij advocaat-zaakvoerder bij Leleux Advocaten in Hamme en in 2013 richtte hij samen met mr. Alexander Wynter [Flex Advocaten, thans Flex Business Attorneys](#) op met ondernemingsrecht als centraal thema.

Mr. Leleux heeft een bijzondere expertise in het faillissementsrecht en ondernemingen in moeilijkheden, vennootschapsrecht, oprichting, overname en stopzetting van ondernemingen, geschillen tussen aandeelhouders, handelscontracten en aanverwante materies uit het ondernemingsrecht.